

Abonamentul:

Pentru monarhie:
Pe an 12 cor., $\frac{1}{2}$ an
6 cor., $\frac{1}{4}$ an 3 cor.

Pentru străinătate:
Pe 1 an 18 fr., $\frac{1}{2}$
an 9 fr., $\frac{1}{4}$ an
4 fr. 50 cm.

Foie apare în fiecare
Sămbătă

Unirea

Inserțiuni:

Un șir garmond:
odată 14 fl., a doua
oară 12 fl., a treia
oară 10 fl.

Tot ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirei”
în
Blaj.

Foie bisericească-politică.**Anul XVIII.****Blaj, 20 Iunie 1908.****Numărul 24.**

CONGRUA.

Am anunțat în nrul trecut, că congrua preoțimei noastre este pe anul acesta asigurată. Ministrul Apponyi a încunoștințat consistorul, că congrua o licvidează deja cu 1 Iuliu a. c. ca întregire de salarii preoțesc — nu ca ajutor — și promite, că proiectul de lege respectiv îl va prezenta dietei încă în cursul sesiunii de toamnă a parlamentului. Va cere atunci, ca congrua să se deie preoțimei pe întreg anul 1908, adică începând cu 1 Ianuarie și în cazul acesta vor primi preoții și restul de o jumătate de an, ce le compete.

Astfel deci preoțimea noastră poate fi pe deplin liniștită după vestea aceasta îmbucurătoare. Că oare ce a determinat pe ministrul la schimbarea aceasta, după declarațiunile atât de pesimiste, ce le-a făcut în dietă cu privire la congrua preoților catolici, — nu căutăm. Ne bucurăm deocamdată din inimă, că în anul acesta s'au curmat suferințele seculare și că preoțimea noastră a ajuns în sfârșit la un trai mai compatibil cu demnitatea ei.

Oând vestim lucrul acesta însă nu putem să nu ne întoarcem iarăși la gândurile noastre vechi, de care am fost totdeauna stăpâniți, când am avut ocaziune de binefacerile statului.

Proiectul referitor la congrua însă deocamdată nu învolvă nici un pericol fiind întregitor la art. XIV din 1898. Poate însă să fie cel al autonomiei catolice.

Să sperăm însă, că nu vor fi chiar așa de triste lucrurile după cum ni-le închipuim noi, dar pentru aceea să fim pururea pregătiți la toate jertfele, câte le cere dela noi viitorul bisericii noastre. Am declarat și în unul din numărul trecut și ne susținem declarația aceasta și acuma, că înaintea noastră e mai

pe sus de toate independența bisericeii. Noi vrem autonomia noastră proprie și nu vom suferi, ca pe vre-un titlu oarecare să se facă încercări a ne bagă în autonomia catolică, cu atât mai puțin cu cât doară însuși Conciliul provincial III a declarat biserica noastră de biserica greco-catolică română, independentă de ori care altă biserică supusă direct scaunului roman. Și decretul acestui concil sunt întărite de Sfinția Sa Papa, prin urmare biserica noastră e recunoscută ca biserică de sine stătătoare independentă de ori care alta.

În legătură cu salarizarea preoțimei însă sunt alte chestiuni mari, cari ies acum la suprafață. Sunt instituțiile, create și ele din dărnicia și însuflețirea generațiilor a-puse, sunt școlile centrale ale provinciei mitropolitane, sunt gimnaziile, școlile de fete, preparandiile, teologiile și alte instituțiuni, cari au suferit și ele secolul alături de preoțimea rurală. Rămân acum acelea tot în starea de mai înainte, cu toate, că ele sunt inima de unde pulzează viața în toate membrele bisericeii? Chestia acestora va fi acum cea mai actuală. Va trebui să se hotărască asupra sortii acestora și încă cât mai curând.

Oetăm într'una, că ministrul a excepționat edificiul cutărei preparandii, a aflat defectuoasă colecțiunile gimnaziilor, trebuie să se facă nouă de propunere, trebuie să se adiejuste cu de toate. Profesorii sunt pretutindenea fără salare. Iată chestiile ce să ridică acum la suprafață. Ce va fi cu acestea? La acestea va trebui să se răspundă în timpul cel mai scurt.

Tactica veche. „Gazeta Transilvaniei” scoate din răspunsul nostru nouă arme, în contra — noastră. Vrea să cetească anume printre șire, că noi suntem dușmani de moarte a elementului laic în biserică și încă într'un timp, când în toată lumea se observă o tendință foarte pronunțată către „votul universal.” „Nu știm de unde și până unde sunt așa de încrezuți domni dela „Unirea” încât în epoca votului universal (sic!) ieau peste picior poporul, par'că a-acesta n-ar avea nici un rol în biserică.” Și tot fraze de acestea ca „vot universal.” „poporul.” „sinoade cu ușile închise,” ba un creștin să supără într'atâta, încât uitându-și de sine scrie în „Lupta” din 17 Iunie, că „dumnilor (adecă clerul „Red. Unirei),” nu vreau să steie de vorbă cu reprezentanții poporului, care le dă pâinea și puterea.” (!)

Semne învederate, că avem de lucru iarăși cu tactica veche inaugurată de „Gazeta Transilvaniei” și primită cu entuziasm de aproape întreaga presă română de a ne prezenta clerul de aderenți ai unui sistem „din care poate va fi având folos o mână de oameni, dar din punctul de vedere al binelui și prosperării întregii biserice e vrednic de a fi nimicit fără cruțare.”

Dar să ne lămurim puțin. Domni a-aceștia ne prezintă pe noi, ca pe dușmanii elementului laic în organizația bisericească? Pe ce titlu? De unde își scot concluziunile aceste? Când a fost „Unirea” în contra la aceea, ca să participe și laicii în organizația bisericească? Oare nu am salutat noi totdeauna cu cea mai vie bucurie mișcarea aceasta justă a laicilor și nu am insistat și vom insista și de acum încolo, ca, între marginile dreptului, să se și ducă la îndeplinire? S'a ferit însă „Unirea” de fraze republicane, de cuvinte neprecugetate aruncate în publicul laic, de idei anarhice, menite de a atâta pe cei saturați de ură față de biserică lor proprie și nu a lingușit vanitatea nimenui.

Se lucră sistematic în presa română cu fraze fără rost, cu lozince falze, ca să se provoace neîncrederea laicilor, ca să se clătine încrederea tuturor în iubirea de neam a capilor noștri bisericești și în puterea de viață și viitorul bisericii noastre. În contra astorfel de tendințe ne vom opune și pe viitor și credem, că avem atâta putere, ca să sugrumăm ori când astfel de porniri, fie acelea izvorite chiar și din bunăcredință.

Pentru dl Marienescu. Față de escursiile centrifugale ale dlui Marienescu, publicate în nr. 59 al „Telegrafului,” ne simțim dispenzați a mai continua discuția. Când un dușman, fie chiar și membru al Academiei, prins cu ocaua mică, șterge putina și începe a arunca cu pietri în dreapta și în stânga, ar fi o curată pierdere de timp, să mai stai de vorbă cu el. Și noi n'avem timp de pierdut.

Dar și de altcum dl Marienescu face mari greșeli.

Instituțiunea creată prin decretul domnesc din 26 Aug. 1867 Nr. 1246 sub numele de „Societate Academică română,” — a încetat la an. 1879 Martie 20.

În locul ei a urmat „Academia română.”

Între „Societate Academică română” și „Academia Română” este deosebire mare.

Membrii celei dintâi se recrutau după provincii, pe când pentru membrii Academiei române în legea amintită nu este nici o amintire despre aceea: cine poate fi membru și cine nu.

Legea din 1879 zice numai atâta, ca Academia singură își face regulamente, (Art. 3 al. 2).

Statutele, ce și-a făcut Academia română pe baza acestei legi nu recrutează pe membrii după provincii: ci zice numai atâta, că „membrii Academiei nu pot fi, decât Români din orice țară.”

Dintr'aceste se vede, că dl Marienescu când și-a încălecat calul de bătaie ca se susțină determinări de ale decretului domnesc din 1867 a făcut o *lunecare senilă*: pentru că decretul acela de mult e desființat.

Serbările meseriașilor.

— Sfințirea steagului — Concert și teatru — Deschiderea expoziției. —

Duminecă și Luni s'au desfășurat în toată splendoarea lor, înălțătoarele serbări ale meseriașilor români din Blaj, cari au ținut să dovedească prin această manifestare deamă, că sunt un corp bine încheat, care-și cunoaște misiunea și importanța sa în un oraș ca al nostru, și că dorește să progreseze mereu în buna direcție, în care s'au pornit.

Aceste serbări favorisate și de un timp nespuse de frumos, a atras lume multă cât tinera reuniune a meseriașilor noștri, pusă sub conducerea plină de abnegațiune a presidentului ei prof. Gavril Precup, poate să numere aceste zile între celea mai frumoase din viața ei.

Seria serbărilor a fost deschisă cu *Concertul și teatrul*, ce s'a ținut Duminecă seara în sala mare, frumos decorată a otelului „Univers.” S'a predat „Vivandera” de Alexandri, „Achim filărul” și „După teatru” de Stefanelli, și s'a cântat: „Imnul steagului”, „Muerușca din Brașeu” și două cântări populare de Dima și Kiriac.

Dna Trifan, domnia Coltor și Gruția s'au ținut și de data aceasta la înălțimea trecută. S'au remarcat ca bună cântăreață dna Kampf, și ca bun monologist dl Ienășel. Ceilalți diletanți: Dșoara Dragoș, domnia Handrea și Moldovan cum și întreg corul s'au achitat mulțumitor de însărcinarea primită.

Lumea multă care cuprinsese până la cel din urmă loc, a răsplătit cu nămurătoare aplauze prestațiunile artistice ale meseriașilor noștri.

A doua zi a urmat *sfințirea steagului*.

La oarele 8^{1/2}, meseriașii întruniți în localul societății și fiind precedați de pompierii din Blaj cu orhesta și steag au mers în corpore la biserica catedrală. Lor li-s'a alăturat delegațiunea de 5 persoane a meseriașilor din Sibiu, sub conducerea neobositului president *Victor Tordășan*; a celor din Cluj, de 7, sub conducerea protoului *Eugen P. Păcurar* și de 6 persoane din Sebeș, sub conducerea dlui *Băila*. Delegația sebeșană, și-a adus și steagul.

Sf. liturgie a fost celebrată de Rev. canonic *Simion P. Mateiu* asistat de doi lectori, iar cântările au fost executate cu multă precisiune de corul teologilor.

După sfârșitul stei liturgii o deputațiune a invitat la sfințirea steagului și pe Escel. Sa Mitropolitul, care celebrase în această zi la biserica parohială. Sfințirea apei a făcut-o pâr. canonic *Dr. Bunea* în piața dinaintea catedralei. Bubnuitul treascurilor remarcă părțile de căpetenie ale sfintei slujbe. Stropind cu apă steagul ținut de nașele văd. Elena Pop, Cornelia Hodoșiu, Virginia Precup, Augusta Szabó și Elena Trifan, pâr. Bunea rostește următoarea cuvântare însuflețitoare:

Iubiți Meseriași!

Am urmat cu plăcere rugarea voastră, ca să vă sfințesc acest steag, pentru că totdeauna mi-a fost drag, să împlinesc toate datorințele și să sprijinesc toate nizuințele voastre bune.

Acum, cu ajutorul lui Dumnezeu sfințirea este săvârșită și puteți purta cu mândrie acest simbol, acest sămân al hărniciei voastre din trecut, al legăturilor voastre frățesti de astăzi și al aspirațiilor și nizuințelor voastre nobile din viitor.

Ori de câteori ve-ți privi la acest steag, el vă va povesti înainte de toate, de aceea acțiune românească și creștinească, ce o mână de meseriași, ajutați de câțiva oameni vrednici, preoți și mireni, au început-o și condus-o cu multă pricepere și răvnă, pentru ca să înmulțească numărul meseriașilor români din Blaj în toți ramii industriei mici, să-i intrunească în o societate puternică, care să-i ajute la nevoie, să le îmbogățească cunoștințele trebuitoare la împlinirea chemării lor și să-i ridice pe o treaptă mai înaltă de cultură.

Mulți dintre voi, știu, că înainte cu vre-o douăzeci de ani meseriașii români din Blaj să puteau număra pe degete și că unii rami din meseriile mai folositoare nu erau reprezentate prin nici un Român. Astăzi însă numărul meseriașilor români este așa de mare, încât al celor de alte neamuri nu înseamnă mai nimica și nu este nici un fel de industrie mică, cu care să nu se cuprindă și vre-un român. Astăzi aveți o societate bine întogmită, care poate stă alături cu oricare societate de meseriași din orașele Ardealului. Aveți la îndemână un lăcaș potrivit, unde vă întâlniți în Dumineci și sărbători, ca să vă cunoașteți și să învățați a vă iubi și prețui. Aveți o bibliotecă românească, din care vă puteți adăpa sufletele setoase de cunoștințe folositoare. Vă

întruniți foarte des la prelegeri publice, cari vi-le țin cei mai buni dintre cărturarii noștri și desfășurați o acțiune socială și chiar culturală, care cu drept cuvânt este mândria voastră și a noastră a tuturor.

Amintindu-vă deci prin acest simbol străduințele frumoase ale aceluia dintre voi și dintre cărturarii Blajului, cari v-au pregătit toate acestea bunătăți prețioase, păstrați acestor bărbați vrednici datoritele simțeminte de mulțumită și recunoștință neperitoare

De câte ori veți privi la acest steag, mai gândiți-vă și la aceea, că el vă este și simbolul legăturilor frățesti dintre voi înși-vă. El vă spune în graiul său tainic, că fiind voi toți fiii aceluiași părinte ceresc și că toți aveți o singură mamă comună, care este națiunea românească, trebuie să fiți frați buni între voi și să vă iubiți unii pe alții, cum să cade între creștinii adevărați. Cel tare să sprijinească pe cel neputincios. Cel bogat să întinda mână de ajutor celui sărac. Cel sărac să nu pizmniască pe cel bogat, ci prin muncă cinstită, prin cumpăt neschimbat și prin stăruință neobosită să se nizuiască a ajunge și el la bunăstarea celui bogat. Cel ce crede, că are o meserie mai ușoară, și mai aleasă și cu mai mari venituri, să nu desprețuiască pe cel ce deprinde o meserie mai grea și mai puțin roditoare, ci să-și aducă aminte, că toate meseriile sunt făcute pentru binele și trebuințele omenimei, și prin urmare nici una nu este înjositoare sau de desprețuit. Celce are mai multă învățatură și mai mare iscusință, să nu caute peste umăr la cel mai puțin învățat, ci să-l lumineze și să-l facă partaș culturii, ce el a fost fericit a și-o însuși.

Acestea semne de iubire creștinească arătați-le și căfelor și ucenicilor voștri. Aduceți-vă aminte, că ucenicii și căfele sunt împreună lucrătorii voștri, cari vă ajută la muncă și vă sporesc venitele, și că ei vor fi mâne, poimăne pe o treaptă cu voi, și nu peste mult timp urmașii voștri. Deci să nu vă purtați cu ei ca și când v'ar fi niște slugi, ci ca și când ar fi membrii din familiile voastre. Și pe cum un tată bun să îngrijește, ca ni să-i fie buni și harnici, tocmai așa trebuie să vă îngrijiți și voi, ca ucenicii și căfele voastre să fie mai iscușiți mai virtuosi și mai temători de Dumnezeu și mai folositori neamului și bisericii, decât ați putut fi voi înșivă.

În chipul acesta, meseriași, căfe și ucenici veți alcătui un singur corp însuflețit de un singur suflet și veți fi una, pe cum unul este steagul acesta, simbolul frăției românești și creștinești dintre voi.

Acest steag este însă și simbolul aspirațiilor și nizuințelor voastre din viitor. Aceste nizuințe trebuie să fie îndreptate spre două scopuri, unul particular și altul general.

Scopul particular al nizuințelor voastre este, ca muncind neobosiți și în viitor, și trăind cu mare cumpăt și în frica Domnului să vă puteți face o situație materială înfloritoare, un rost bun, pentru ca să puteți duce o viață tihnă și îndestulată și să vă puteți crește copiii voștri mai ușor și mai desăvârșit, decât ați fost voi crescuți din partea părinților voștri, dându-vă silința, nu ca să faceți din ei intelectualii proletari, ci meseriași mai buni, decât ați putut fi voi între împrejurările date.

Scopul general al nizuințelor voastre este, să formați voi mezu cel mai sănătos și mai puternic al Blajului, pentru că prin voi să se păstreze pururea caracterul românesc și creștinesc al acestui orașel, pe care pronia Dumnezeuască l-a ales să fie scaun al celei mai înalte și sfinte instituții creștinești, ce o au o parte dintre Români.

Când fericitul episcop Ioan Micu Clain a întemeiat Blajul, ca oraș, el a voit, ca nici el, nici următorii săi să nu trăiască între streini, ci între credincioși din neamul lor, căci numai așa își pot împlini în libertate misiunea lor grea și plină de răspundere înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor. Mulți dintre vechii locnitori ai Blajului nu au priceput acest rost al orașului nostru și nici chiar binele lor propriu. Ei și-au părăsit meseriile, care le erau un izvor nesecat de bunăstare și s'au apucat de lucrări mai ușoare, mulțumindu-se unii numai cu venițele, ce le puteau avea dela niște școlari săraci. Din pricina aceasta cea mai multe din vechile familii au sărăcit și s'au stâns, ori s'au împrăștiat, și dacă voi, iubitorilor meseriilor, nu le-ați fi luat locul și nu ați fi înțeles rostul Blajului și binele vostru propriu, astăzi acest oraș și-ar fi pierdut mai de tot caracterul său românesc și creștinesc. Lucrați deci și în viitor pentru acest scop frumos. Cumpărați articli, de care aveți trebuința pentru meseriile voastre, dela negustorii creștini și români, pentru că să puneți temelie și la o clasă puternică de negustori creștin și Români din Blaj.

Nu uitați a intra în atingere deasă și pretinească cu poporațiunea românească din jurul Blajului, căci clasele orășenești nu pot trăi fără de spriginul satelor. În legătură strânsă cu locuitorii Români din Blaj și cu satele românești din jur, voi ve-ți putea crea în scurtă vreme un oraș, care se fie mândria voastră cea mai îndreptățită, fala neamului românesc și adăpost sigur pentru sfânta noastră Mitropolie. Vă predau deci acest steag binecuvântat și sfințit de Dumnezeu în urma rugăciunilor ferbinți rostite de toți cei de față. Păstrați-l pururea nepătat și cinstit, ca simbol al hărniciei voastre din trecut, al legăturilor voastre de frăție românească și creștinească de astăzi, și al aspirațiilor voastre alese și mari din viitor. Faceți, ca decăteori ve-ți scoate acest steag, spre a flutura mândru între voi, el să poată spune tainic de o nouă izbândă pentru voi, pentru acest oraș, pentru biserică și pentru neamul nostru. Amin!

* * *

Di Precup, primind steagul făgăduiește în numele societății, că-l va păstra cu toată sfîntenția, ca pe un scump clenodiu, ferit de orice pată.

Il ofere Escei. Sale spre a bate în el primul cuiu. Bat pe rând nasele, canonicii Gavril Pop, Dr. Marcu, Dr. Bunea, Stefan Pop, conducătorii delegațiilor, reprezentanții diferitelor societăți, ș. a. și apoi întreg publicul se îndreaptă spre sala de gimnastică în sunetul muzicii spre a lua parte la deschigerea expoziției, punctul de forță al acestor serbători.

În fundul salei se înalță o scenă foarte frumos aranjată de firma Fauru și Handrea, aci a luat loc Escei. Sa Mitropolitul, canonicii, delegații și alți onorațorii. Profesorul Precup, prezidentul societății în un discurs

avântat descrie în liniamente generale dezvoltarea clasei meseriașilor din Blaj, decădinta lor, închegarea apoi în o societate compactă și avântul luat în decursul celor 5 ani din urmă, și roagă pe Escei. Sa Mitropolitul Victor, să binecuvinteze rodul ostenelelor, cuprins în această espoziție.

I. P. Sf. Sa Mitropolitul reasumând istoricul Blajului, fundarea lui, așezarea aci a feliurișilor meseriași, scoate în relief importanța lor și datorința înăscută a fiecărui om de a lucra. E vesel de acest frumos rezultat la care a ajuns societatea meseriașilor și imploară binecuvântarea Ceriului peste esposanți și familiile lor.

Amândouă vorbirile acestea au fost viu aplaudate de public. Escefența Sa a binevoit apoi a privi espoziția a se informa de meseriași și celor de față ale exprimă personal felicitările sale și a-i încuraja. La bufetul dlui Basil Turcu s'a servit șampanie și prăjituri.

Aclamat cu căldură Escefența Sa părăsește espoziția. Ne oprim aci, fără a face descrierea amănunțită a acestei interesante și frumoase espoziții, la care vom reveni în numărul următor, când vom publica și lista premiilor.

La oarele 1¹/₂ a urmat masă comună la otelul Univers, au luat parte peste 70 persoane. În fruntea mesei eră par. canonic Dr. Bunea, având de o parte pe profesorul Precup, de cealaltă pe V. Tordoșian. Primul toast îl ridică prof. Precup, pentru Escefența Sa Mitropolitul Victor, care desconsiderând oboseala și boala, a ținut să-și arete dragostea sa și din acest prilej față de meseriași. Vorbește apoi Dr. Chețian pentru Dr. Bunea, dl A. C. Domșa pentru neobositul și plinul de răvnă și entusiasm prezidentul Precup, prof. Negruțiu pentru membrii delegații, par. Dr. Bunea pentru Societatea meseriașilor din Blaj, Tordoșian de asemenea pentru ea, prezentând din partea reuniunii sibiene un „Dumnezeu vede“ (pălăria de metal) asemenea ca cea dela Sibiu și propune să se facă începutul unui fond pentru ajutarea văduvelor și orfanilor de meseriași. Spre acest sfârșit însuși colectează pe la meseni adunând aproape 70 cor. Vorbirea dlui Tordoșian plină de povețe și învățături, luate din esperință, a fost ascultată cu multă atențiune. Vin aclamat vorbește dl deputat Dr. Iuliu Maniu pentru clasa de mijloc. După multe alte toasturi, masa se ridică la oarele 4 și toți meseriașii, împreună cu delegațiunile dela Sibiu, Cluj și Sebeș, în frunte cu noul steag pleacă la Veza, la petrecerea poporală, unde buna dispoziție stăpânește inimile până târziu.

Avem deplină nădejde, că aceste sâr-bări, cari pentru clasa meseriașilor din Blaj, înseamnă o puternică închegare și o biruință, va premeni sufletele și le va împinteni în lupta de progres și înaintare.

* * *

Avem nădejde, că vom înțelege, de aci înainte, că nu prin laude reciproace, nu prin mândrie și vanitate să înalță un neam ci prin muncă conștientă, care ne va ridica și ne va scăpa de jugul străinului.

Să ajute Dumnezeu!

CORESPONDINTE.

Români la Roma.

— Raport special. —

Veneția, 31 Maiu 1908.

(Continuare).

Am fost la Florența Joi și Vineri. Am văzut Atena Italiei! Orașul artelor frumoase, cunoscut ca atare fiecărui student gimnazial, din istoria universală. Pe când în Roma cauți cu deosebit interes după monumentele antice, în Florența află fructele civilizației creștine, produsele clasicelelor măestri dela epoca renaissanceului încoace. Îngăduind împrejurările, eră adevărat păcat să nu ne abatem și pe aici.

Reîntorcându-se o mică fracțiune (vre-o 15 inși) dintre noi pe la Ancona, noi mulțimea mare am urcat la Roma trenul spre Florența și Joi dimineața am fost acolo. Nici nu ne-am așezat bine la hotel Metropol, când ni-au și năpădit italienii să cumpărăm — greerugi în calitecă! Ciudat om e talianul! La noi tot omul cearcă să scape de greerugi, acolo se află cumpărători... Abstrăgând deci dela aceasta marfă, să Vă povestesc, ce am făcut în Florența.

Am văzut tot, ce este interesant în acest oraș. Grație înalților conducători, în scurt timp am profitat atâta, cât alții în timp îndelungat. Mai însemnate sunt în Florența edificiile vechi, între cari primul loc îl ocupă bisericile. Pe „piazza del Duomo“ stă catedrala sf. Maria, un edificiu grandios în stil gotic, a cărei dimensiuni fac pe una din cele mai însemnate biserici a Europei, iar cupola, întrece pe a bisericii sf. Petru din Roma! Turnul e zidit separat, de prin anul 1334. Vis-a-vis de catedrală stă Baptisteriul sf. Ioan; o capelă rămasă din veacul VI. d. Hr., când se zideau încă biserici separate pentru botezarea credincioșilor. Ambele sunt edificii de mare însemnătate artistică. Mai are Florența o mulțime de biserici (33 la olaltă), care din care mai frumoasă.

Nu mai puțin însemnate sunt în Florența galeriile și muzeele publice. Cu mai multă delectație sufletească am vizitat Palazzo vechio și „galeria degli Uffizi“, unde se află în original, picturile celor mai însemnați artiști italieni. De acolo am trecut în Palatul—Pitti, mergând pe un ambit lung, coborând și suind la trepte, până am ajuns în sălile-i minunate. Acolo e artă originală, nu minciună. Când am ieșit însă afară și am voit să venim acasă, am observat, că: unde te bagi și unde ieși! Trecusem râul Arno, ajunsesem la depărtare chilometrică dela intrare, fără să observăm (Ponte Vecchio are o galerie între Uffizi și Palazzo—Pitti). Și celealalte galerii și expoziții, vechi și moderne, sunt de mare interes pentru cercetătorul străin și cu interes pentru artă.

Sus, afară de oraș, pe un deal, se află „Piazzale Michelangelo“, ceva mai sus cimiteriul minunat. De acolo am văzut orașul întreg: o panoramă frumoasă, să vezi orașul acela mare, înconjurat de dealuri, a căror coaste is pline de vile și casteluri.

Altcum toată Italia e o grădină de pomi, plină de zidiri frumoase, afară de orașe și sate (sate ca la noi nu-s pe acolo, numai orașele). Aceasta mai bine am putut-o observa în calea noastră din Florența spre Veneția. Sâmbătă dimineața am plecat din Florența,

și după amiază am fost în Veneția. Am mers deci tot pe zi; ne-am putut delecta în prospectele frumoase, ce ni-se ofereau, dar am și simțit mai mult ca ori când, incomoditățile trenurilor italiene (ale noastre sunt de laudă pe lângă acelea!) Trecut-am munții Apenini prin vre-o 46 tunele, umblat-am șesurile Lombardiei, până odată am văzut linia ferată încunjurată de apă! Veneția Veneția, strigau toți! Înaintea noastră stă regina apelor.

La Veneția, cum ieși afară din gară, te așteaptă trăsuri — pe apă. Nu sunt acolo străzi, ci „râuri“, nu trăsuri, ci gondole. Multe anzi povestind despre acest oraș unic în felul său, dar nu ți-l poți închipi, până nu-l vezi. Oraș pe apă. Zidurile casilor sunt așezate în apă, sunt străzi principale, laterale, pe toate însă în loc de a fi scrise: strada cutare și cutare, e scris: „rio“ cutare. Abia există câte un petec mai mare de pământ, unde să fie mai multe case la olată și între ele străzi strimte (pentru a umbla pe picioare). O singură piață are Veneția: piața sf. Marcu

Cum povestii, Sâmbătă după amiază pe la 2 oare am sosit la Veneția și cu gondolele, cari ne așteptau la gară, am mers la cvartir (Hotelul Modern Manin). După ce am luat un prânz, am ieșit la primblare prin piața sf. Marcu, care se afla în vecinătate. O piață destul de mare e aceea, și foarte frumoasă. Din 3 părți e încunjurată de palaturi cu portici frumoși, în stil gotic: de partea a 4-a stă biserica sf. Marcu, lângă ea palatul dogilor. Pe aci merge o stradă la mare. Pe aci am mers și noi în primblare până am urcat un vapor și am mers la insula Lido, unde am luat câte o scaldă de mare. Pe Lido este adecă locul de băi, aici sunt hotelurile, pensioane, locuri de primblare frumoase, acolo iese afară în Dumineci și sărbători Veneția întreagă. De acolo ne-am întors acasă la cină. Azi Duminecă dimineața am fost mai întâi la biserica sf. Marcu la liturgie, apoi am cercetat palatul dogilor alte părți ale orașului. Palatul dogilor are multe săli renumite și împodobite cu picturi de mare preț. Din el se trece pe „podul suspinurilor“ la vestitele temnițe, din cari prinsoierii erau aruncați în apă. Multe legende se aud despre acest pod și despre temnițe. Înaintea bisericii sf. Marcu, care e o zidire impozantă, cu patru cupole, ar fi campanila de 99 metri, care în 1902 s'a ruinat și acum e sub reparație. În dreapta e „turnul cu orologiul“, asupra căruia stă un clopot mare, pe care-l bat 2 figuri omeștii. Mai are turnul acesta și alte curiozități. Dacă pleci din piață cu gondola pe „canalul grande“, poți vedea edificiile cele mai interesante. Diferite palaturi, hotelurile, academia artelor frumoase, etc. toate se înșiră în jurul canalului. Un pod impozant se ridică peste canalul mare: ponte di Rialto, peste celelalte „străzi“ se ridică mai multe poduri, toate în formă de arc. Din toate acestea am avut ce alege, ce vizita.

Azi Duminecă după amiază iară fuserem la Lido. Acum după cină ceialți fac împreună o primblare pe mare cu gondolele. Eu am fost asară; am umblat sara la lună, „pe valurile mării“, am ascultat concert pe apă, m'am legănat dulce și am cântat cu ortacii doine românești pe marea îndepărtată. Acum scriu raportul acesta, la capătul peregrinajului fiind, căci aici ni-se despart

căile. Plecăm, care în cotro; unii vor pleca la miezul nopții, alții dimineață, alții rămân încă aici.

Adio!

(Va urma).

Conferența ziaristilor.

Consfătuirea confidențială, conchimată la Brașov în cauza înființării „Fondului jubilar“ al „Gazetei“ cu destinarea de-a veni în ajutor ziaristilor noștri s'a întrunit în ziua și la ora fixată. Au luat parte prin reprezentanți opt dintre foile noastre: („Drapelul“ din Lugoj, „Unirea“ din Blaj, „Libertatea“, „Foia interesantă“ și „Tovărășia“ din Orăștie, „Revista Economică“, „Țara noastră“ și „Foia Poporului“ din Sibiu.) Celelalte foi invitate, printre cari „Tribuna“ din Arad și „Lupta“ din Budapesta, fiind împedată de-a participa prin reprezentanți, au declarat în scris, că primesc hotărârea ce se va aduce în cauza pentru care au fost conchimate.

Cei întruniți, după ce au fost călduros salutați de Dr. A. Mureșianu, arătându-li-se scopul pentru care i-a invitat, au trecut imediat la deliberarea asupra obiectului dela ordinea zilei.

După un schimb de vederi viu și temeinic conferența a enunțat unanim, că presa noastră îmbrățișează cu simpatie inițiativa proprietarului „Gazetei Transilvaniei“ de a sfînta din incidentul jubileului său de 30 de ani, ca director al foaiei, și a jubileului de 70 de ani al „Gazetei“, un fond menit de a se ajutură din el ziaristii și scriitorii noștri și că este gata să dea tot concursul său posibil pentru realizarea lui.

Se decide apoi de-a institui în scopul elaborării unui plan amănunțit pentru punerea în ființă a fondului, o comisiune de nouă membrii, cari să se împartă după diferitele centre și după ziarele ce apar în modul următor: Brașovul, ca sediu al comisiunii, să fie reprezentat cu trei membri; Aradul, Budapesta, Lugojul, Sibiuul, Blajul și Orăștia cu câte un membru, care va fi designat de către ziarele din ținutul respectiv.

Cu executarea acestui conclud este însărcinată Redacțiunea „Gazetei.“

Conferința confidențială s'a ținut în cea mai frumoasă și frățiască armonie. În fine s'a decis ca despre decursul ei să se publice comunicatul de față.

Nr. 535/1908.

Concurs.

În conformitate cu dispozițiunile pentru Administrarea fondurilor „Asociațiunii“, pentru literatura română și cultura poporului român, se publică concurs pentru „premiul Andrei Murășan“ de K 300.

La concurs se admite orice lucrare originală de cuprins literar, tipărită în Ungaria în cursul anului 1907.

Concurenții vor avea să înainteze până la 1 Iulie n. la biroul „Asociațiunii“ în Sibiu cinci exemplare ale lucrărilor. Decernarea premiului se va face în ședința plenară a secțiunilor științifice-literare, iar premiarea în adunarea generală din acest an Sibiu, 1 Iunie 1908.

Prezidentul Asociațiunii:
Ioșif Șterca Șuluțu m. p.

Noutăți.

Intru mărirea lui Dumnezeu. Pentru biserica gr.-cat. din Cucerdea-română am primit din Americă dela Florea Potor I. Gligor suma de 200 cor., colectați dela românii emigrați în America și domiciliați în orașul Anderson Ind. Dela teologii din Blaj 19'66. Dela teologii din Timișoara 8'40 Dela oficiul parohial Săcal 30— Oficiul parohial din Șeusa 18'50, Oficiul parohial din Frata 14— Oficiul parohial din Beiuș 26— Ilie Dordea și Maria locuitori în Deag un clopot frumos și un rând de veșminte colorate în preț de 204 cor. Văd. Ana Vumulea n. Potor din Cucerdea rom. a donat un rând de veșminte colorate, întru amintirea soțului ei repauzat. Botorea Ioan și Maria, Stoica Ioan și Maria, Călugăr Simeon și Maria locuitori în Petrilaca rom. au donat un rând de veșminte negre și Dâmbean Ioan din Chimitelnicul-de-câmpie un rând de veșminte colorate. — Esprim cele mai sincere mulțumite binevoitorilor donatori, cari au contribuit pentru biserica noastră săracă. Tot odată rog frumos pe On. Frați preoți, cari au făcut ceva colecte pentru biserica noastră să binevoiască a o trimite. Cucerdea-română, la 20 Maiu 1908. *George Nicola, adm. par.*

Din dieceza Oradei-mari. P. S. Domnul Episcop Dr. *Demetriu Radu*, în 12 l. c. deplin sănătos a sosit acasă dela Roma însoțit de canonicul Dr. Florian Stan și avocatul Dr. Demetriu Kiss. În prima zi de Rusalii în catedrala tixită de credincioși a dat binecuvântarea papală. Iară Luni, a doua zi de sărbătoare între mari solemnități a benezis frumoșica biserică parohială din Olosigul-Orășii, numită și a seminarului, carea restaurându-se de nou, acum totodată s'a și pictat.

Știri personale. Preasf. Sa Episcopul Vasile al Lugojului a sosit Marți noaptea la noi și Miercuri la 10 oare a. m. a plecat spre casă. Preasf. Sa a folosit și acelea câteva ceasuri petrecute la noi spre a cerceta espozitia meseriașilor, de care a rămas deplin mulțumit.

Aniversarea lui Porumbescu. Reuniunile de cântări dela noi și de dincolo au serbat cu festivitate muzicale aniversarea a 25 dela moartea regretatului Ciprian Porumbescu. Tot din acest prilej, publicistul Dr. Valer Branște din Lugoj, a publicat un amănunțit studiu asupra lui Porumbescu și a familiei sale. Il recomandăm cu căldură.

Examenul de maturitate dela gimnaziul nostru s'a terminat Sâmbătă în 13 Iunie n. A durat o săptămână încheiată. Examenul s'a ținut sub prezidiul dlui Kuncz Elek director școl. suprem în Cluj, fiind de față afară de profesorii gimnaziali, Rev. Ales. Uilăcan, ca exmisul Preaveneratului Consistor mitropolitan. La examenul verbal, după ce la scripturistica au corăspuns toți au fost admiși toți elevii adecă 49 inși. Dintre aceștia au fost decretați de maturi cu *foarte bine* 4: Rusu Octavian, Roșcău Dumitru, Măcelar Alesandru și Dăniilă George; cu *bine* 14: Andrea Alesandru, Bian Eugen, Borșan George, Dancu Vasile, Fătu Ioan, Groza Teodor, Lupean Octavian, Mioc Ioan, Nicolae Leon, Podoabă Augustin, Ramonțan Enea, Rus Vasile și Vescan Nicolae; dintr'un

obiect au căzut nouă; iar 22 au fost declarați de maturi. Pe un an nu a fost respins nici unul. Rezultatul a fost în general foarte mulțumitor.

Dare de seamă. La concertul dat de teologii din Blaj în seara de 4 Iunie n. s'au încasat cu totul 498 cor. și 96 fileri, din care sumă subtragându-se cheltuelile de 186 cor. și 62 fileri a rămas un venit curat de 312 cor. și 34 fileri, care sumă s'a adaus fondului pentru orfanotrofiu întemeat de rep. Filon Tat teolog absolut. Au contribuit benevol următorii domnii: Sever de Barbu secretar de bancă în Reghinul săsesc, Augustin Stupariu, comerciant Blaj și văduva Sinberger câte 5 cor.; Ieronim Man preot Băgău 3 cor. 66 fil., Simeon Gocan catechet Budapesta 3 cor., Ioan Urzicean Corbu, 2 cor. și Petru Nirăștean preot Ernot 2 cor. Seara la casă au binevoit a suprasolvi următorii domni: Dr. Bunea canonic Blaj 5 cor. Dr. Szmigelski canonic 4 cor. Ioan Trif preot Tăuni 3 cor. Amos Frâncu preot Benic 2 cor. 50 fil. Iosif Lita v.-prpt. Iclod 2 cor. Iacob Domșia cancelist mitrop. Blaj 2 cor. George Pop preot Mihalt 2 cor. Schffend comerciant Blaj 2 cor. Nicodim Baciu argistor Blaj 2 cor. Bărbat învățator Sâmcel 1 cor. 50 fil. Ioan Ilieș morar Sâmcel 1 cor. 50 fil. A. Mihulețiu preot Șura-mică, Răhăian cancelist și A. Ieneșel abrbier Blaj câte 1 cor. și Dumitru Neda student 50 fil. Aducem și pe aceasta cale mulțumită marimimoșilor contribuenți și suprasolvenți pe cum și tuturor cari au contribuit cu obolul lor pentru acest scop. Blaj, în 17 Iunie 1908, Comitetul aranșator.

Espozitia societății meseriașilor din Blaj, va fi deschisă permanent în fiecare zi dela 9—12 a. m. și dela 3—6 d. a. până Joi în 25 Iunie n. 1908.

Apel. Onorata redacțiune! Cu mare măhnire sufletească Vă aducem la cunoștință că: în comuna Sând situată aproape de Turda comitatul Turda-Arieș în 11 Iunie n. din neprecauțiunea unei femei s'a escat un incendiu care fiind nutrit de un vânt mare a prefăcut în cenușă 24 case de locuit dimpreună cu supraedificatele și recuisitele economice. — Bieții oameni fiind toți la câmp la sapa cucuruzului, — au rămas numai cu vestmintele de ei. — paguba se urcă la 120.000 corone. Vă rugăm a deschide o rubrică de colecta în prețitul ziar în favorul incendiaților din Sînd. Cu stima, Ioan Nicară, preot gr.-cat.

Poate n'ar strica să facem o mică observare: Azi, când, chiar și la noi în patrie, sunt atâtea institute de asigurare contra focului, cu premii foarte scăzute, e o rușine și semn de înapoiere, a se mai afla comune neasigurate, cari în caz de primejdii ajung la cerșitorie. Noi publicăm apelele ce ni-se trimit, dar știm înainte, că nu vor avea nici un rezultat, ficine raționează așa. De aceea recomandăm cărturarilor dela sate să-și asigure tot ce au, până nu e târziu.

Declarațiune. Subscrișii respectos ne rugăm a publica și în prețiosul ziar „Unirea“ cum-că noi deși suntem scriși în protestul publicat în „Gazeta Transilvaniei“ Nr. 76 1908 și în „Lupta“ de Elisău Dărăban și Andrei Pora, învățatori în Cluj cari tind în mod agresiv și răutăcios expectorarea Consistorului nostru și în deosebi a Rev. domn director preparandial Dr. Petru Fabian —

totuși noi nu ne identificăm cu conținutul aceluia protest. nu conșimțim cu ei, și cum-că acel protest publicat fără știrea noastră și prin aceste șire declarăm de infamă falsificarea subscrierei noastre, iar pe superiori nostri ti asigurăm de stima și Reverința din partea noastră și aceasta pentru grija și bunăvoința cu care ne-a educat. Nușfalău în 11 Iunie 1908. *Iacob Morariu, inv. conf. gr.-cat. în Nușfalău. Vasile Moldovan, inv. conf. gr.-cat.*

La fondul pentru orfanotrofiu au intrat următoarele contribuiri: Alimpiu Costea preot în Spini 2 cor. Iacob Costea, Spini 1 cor. Ioan Ignat, Spini 1 cor. Teodor Crișan, Cudșir 2 cor. I. Dregheciu, Cudșir 1 cor. 40 fil. Valeriu Recei, Vaida-Recea 2 cor. Vasile Folea preot Giuluiș 2 cor. Samuil Decea, Hopârta 60 fil., Emiliu German preot Turdașul român 2 cor., Valeriu Opreș teolog 1 cor. 20 fil., Dionisiu Aron preot, Gurarăului 2 cor., Dionisiu Dancea, Gurarăului 1 cor. Alfiuș 20 fil. Ioan Neagoș, Proștea mare 1 cor., Emil Pop, protopop Murăș-Uioara 3 cor., următorii domni din Murăș-Uioara. Chirilă Curta 3 cor., Ioan Russu 1 cor., George Benedek 1 cor. Veronica Moga n. Bora 1 cor. George Moga 2 cor., Elena Moga și Iuliu Căpâlnean, teolog 2 cor. Ioan Ciungan 1 cor., Rafaila Moldovan 1 cor. Ioan Chiorean 1 cor., Ioan Roșca 1 cor., Teodor Vlad 1 cor., Maria Roșca 1 cor., Aug. Rusu 1 cor., Ioan Moldovan, Ciungă 1 cor., N. N. 2 cor., A. Cricovean 1 cor., Domnița Cricovean, Alba-Iulia 1 cor., Simion Coman, teolog 1 cor., Iuliu Maior Reghinul-săsesc 2 cor., cu ocaziunea înmormântării Văd. Elena Ganea n. Bărdossy. Ariton M. Popa, protopop 10 cor., Dr. I. Harșa, adv. 2 cor., Iosif Șipoș, 5 cor. din Reghinul-săsesc, Simeon Zehan, 1 cor., Iuliu Bucur, Gâmbuț 2 cor., Ioan Magda, Fărău, 2 cor., Teodor Sas, Fărău 2 cor., A. Frâncu, Benic 1 cor., G. Spătacean, Benic 1 cor., Ioan Boldor, Ciugudiul inferior 1 cor., N. N. 36 fil. Gav. Cornea, 2 cor. Moise Câltea 1 cor., Simion Metea 50 fil., Terezia Roman 1 cor., Maria T. Cornea, 50 fil., Samoilă Metea, 20 fil. toți din Iljeni. Ioan Mihăltan, Odverem 2 cor., Iosif Costin Turda, 2 coroane, Gavril Pop, Măhaciu 2 coroane, Aureliu Poruțiu, preot Dezmir 5 cor., Ana Poruțiu, preoteasă 2 cor. Dr. Victor Poruțiu adv. Cluj 5 cor., Dr. Valențiu Poruțiu, Cluj 2 cor., Iustin Poruțiu teolog 1 cor., Ioan Săbăduș, preot 2 cor., Mai mulți: 2 cor. 20 fil. Veronica Săbăduș 2 cor., Ioan Negruțiu 3 cor., Ana Brad 1 cor., Ioniță Brad, teolog 1 cor., Maria Câmpăean 20 fil., toți din Pânade. Nicolae Opreș 40 fil., Ioan Hadar 40 fil., Necunoscut: 60 fil. Miron Neamțiu 60 fil., toți din Armeni. Dr. Liviu Cigărean, adv. Oravița 6 cor., Iosif Petean, preot Cârnecea 2 cor., O. M. Blaj 20 fil., Iosif Lita, v.-protopop 3 cor., Raveca Lita 2 cor., Silvia Mărian 1 cor., Barna Victor 1 cor., toți din Iclod, Gavril Mircea, Băișoara 30 fil., G. Achim, Reștoilul Deșert 50 fil., Ioachim Langa, Tătărlău 40 fil. Emiliu Dragea 20 fil., Inocențiu Borza 20 fil., Ioan Todoran 20 fil., din Tătărlău, Iunio Br. Docolin Micăsasa 2 cor., Ștefan Lita, preot Lunca 1 cor., Ioan Brunetu, Micăsasa 50 fil., Alexiu Staicu 1 cor., Samoilă Florea 1 cor., Ioan Neamțu 1 cor., George Hulpușu 1 cor., Ioan Popa 50 fil., Nicolae Stoica 50 fil., Nicolae Solomon 50 fil., Cornel Hulpuș 60 fil. toți din Alămor, Emiliu Poruțiu, P.-Csán 4 cor., Victor Pop, Hida 20 fil., N. N. Ibașfalău 20 fil., N. N. 20 fil., Eufrosina Comșa, Sărata 1 cor., Ioan Mășariu, Sărata 1 cor., Iosif Boca 50 fil. Todor Guțu 20 fil., Mihail Boca 50 fil., Veres Gavrilă 20 fil., Văd. Maier Gafta Pozsár 30 fil., Aurel Adălineanu 20 fil., Emiliu Boca 20 fil., toți din Gherla. Dr. Iosif Boca, Dej 1 cor., Iuliu Boca, Cluj 20 fil., Ioan Petean paroh Iulionobil 1 cor., Petru Comes, 40 fil. Ioan Aomes 40 fil., Emil Comes 10 fil., toți din Coroiu, I. Boros, Jucul de jos 1 cor., Aurel Pop, Jucul de sus 1 cor., Dr. Poruțiu 2 cor.,

Simeon Pinteș, Ocița 2 cor., Zaharie Mateiu 40 fil., Teodor Buciu 40 fil., Constantin Buciu 40 fil., Aron Saciu 40 fil., toți din Urișul superior. G. Branea, preot 1 cor., P. Tătar 20 fil., Butnăr 1 cor., toți din Petelea Pompeiu Vodă. Vaideiu 10 fil., N. N. 50 fil., N. N. 30 fil., S. Moldovan 40 fil., George Moldovan 40 fil., Szalay Iános 40 fil., N. N. 20 fil., N. N. 10 fil., Cornel Ișan 6 fil., I. Cărcu 40 fil., Deac 20 fil., N. N. 10 fil., N. N. 20 fil., Coroi Indreiu 1 cor., George Șvagău 40 fil., Iuliu Ișan 12 fil., N. N. 30 fil., toți din Beclean Iuliu Coroiu inv. dir. Ristra 1 cor., Aurel Micu 1 cor., Nicolau Coroiu P.-Ponorel 50 fil. Dr. Aurel Ciupe 2 cor., Dr. Isidor Pop 5 cor., Dr. Aurel Vălean 5 cor., A. Boier 3 cor., Aliquis 2 cor., Demetriu Grecu 2 cor., Cismaș 1 cor., Constanța Adamovici 1 cor., Cornel Stoica 1 cor., Alexandru Theobald 1 cor., Victor Petrovicin 1 cor., Traian Balnojan 1 cor., Fabius I. Gelerian 1 cor., toți din Lugoj, Andrei Mureșan, inv. Liget 1 cor., Dr. Ioan Mayer, medic Iebelin 2 cor., N. N. Iebelin 2 cor., George Trailă, preot Timișoara 1 cor., și Romul R. Stoica, preot în Liget 1 coroană. Alexandru Nossă, Trestia 2 cor., V. Bungărdăean 40 fil. Ieronim Nobili teolog bienal, 40 fil. Iacob Petean 20 fil. Ioan Viciu preot în Vindrasău 1 cor. Laurențiu Viciu stud. jur 50 fil. Olimpia Viciu 40 fil. Mulu, Chirileu 40 fil. Dșoara Elena Groze, Cooc 1 cor. Vasile Pop Custelnic 1 cor. V. G. Maior 40 fil. Laurențiu Pascu v.-protopop 1 cor. Simion Caluțiu adv. 1 cor. toți din D.-Sănmărtin, Ioan Pop preot în Custelnic 1 cor. Teodor Stâncel preot 1 cor. Laurențiu Stâncel preot în M.-Căpud 1 cor. Tuturor contribuitorilor marimimoși li-se aduce mulțumită și pe calea aceasta sperând ca fapta lor va îndemă și pe alții ca să contribuie pentru ca ideea orfanotrofiului pentru fi de preoți gr.-cat. să se realizeze cât mai curând.

Necrolog. † *Traian H. Pop.* Luni s'a stâns la Sibiu regretatul cleric abs. Traian H. Pop, în vrăstă de 45 ani, deplâns de soție și micii săi copii. Pop a fost născut la Șard, lângă Albajula, a absolvat la Blaj gimnaziul și teologia și 15 ani a fost colaborator intern al „Gazetei.“ A stat un an în temnița din Seghedin pentru un proces politic, și în timpul din urmă zdrobit de boală s'a retras dela redacția „Gazetei.“ După dorința sa a fost îngropat la locul nășterii sale.

† *Văd. Sabina Dr. Crișan* născ. Pop, fca protopopului Ioan Pop dela Morlaca, și-a dat nobilul suflet în mâinile Creatorului în 15 Iunie 1908, după lungi dar grele suferințe și împărtășită cu sfințele sacrameente ale muribunzilor. Condolențele noastre cele mai adânci.

† *Finica Branea* născ. Cosma, preoteasă văduvă, a repauzat după un morb îndelungat și împărtășită cu sf. taine, a trecut la cele vecinice în 11 Iunie a. c. în anul al 51 a etății și 25 a văduviei.

† *Basiliiu Pop*, proprietar în Poiana Aiudului, în etate de 65 de ani, după un morb scurt dar greu, împărtășit cu sf. taine ale muribunzilor, și-a dat nobilul său suflet în mâinile creatorului, în 16 Iunie n. la 3 oare diminața, deplâns fiind de intristata familie.

Odihneasă în pace!

Stomacul

să întărește, pofta de mâncare crește, înceată arsurile de stomac și orice indispoziție de stomac folosind pilulele Rebarbara-Elsa a lui Feller, 6 tegule 4 cor. franco să-întărească, dela Eugen V. Feller, Stubica, Centrală (cott. Zagrab 82). Carol

Partea literară.

Mysterium crucis.

Roman

din timpul împăratului Nero

de

Felix Nabor.

(Continuare)

22

„O, Isis, zeita mea,” zise Nero, când cu un ceas mai târziu intră în palatul egipteanului, „acum răsufu mai ușor, și mi-se pare ca și când a-și fi scăpat dintr'o închiisoare. Aci totul respiră bucurie, lumină și splendoare, aci petrecem în Eliseu. Ah, tu nu presupui, cât te iubesc! Fiecare minut, pe carele nu-l petrec lângă tine, mi-se pare pierdut. Tremur, când gândesc, că soartea ar putea se mi-te răpească: ași nebuni de durere! Nu vrei se locuești în palatul meu, scumpă?”

„Nu,” zise fata, „ar trebui se mă nădușesc în aerul cel voluptos din palatul Cezarilor. Lasă-mă se trăesc aci, retrasă și ascunsă! Mă îndestulesc dacă te pot învieseli cu cântarea mea, dacă pot se ascult eu-vintele tale, șezând lângă tine. Legătura amiciei, carea îmbrătoșează sufletele noastre trebuie se rămână curată și nepătată. Dacă s'ar întâmpla altcum: atunci ași dori se mor!”

„Da, tu ești rece și aspră: ești crudă! Nu-mi acorzi nici cel mai mic favor. Tu și într'aceea vezi crimă, dacă numai îți sârut buzele.”

Isis roși. „Cu cât flacăra cea cerească pălpăe mai curată și mai nepătată în noi,” zise ea, „cu atât mai neturburată este bucuria, carea o gustăm.”

Un simțământ nobil părea, că stăpânește pe împăratul; în apropierea copilei grațioase el lăpădă sălbătăcia sa, și tigrul feroce se prefăcea într'un miel blând. Isis nu se amestecă în afacerile regimului, ea nu cunoștea altă politică, decât cea a inimei sale; când însă împăratul îi împărtașia, că cutare ori cutare trebuie să fie pedepsit, atunci ea atâta se rugă, până ce pedeapsa eră ușurată, ori nimicită cu totul. Astfel dansa, fără ca se fi presupus cineva deveni apăraătoarea săracilor, asupriților suferinșilor.

Egipteanul se pricepea, se atragă pe împăratul tot mai mult cătră casa sa; magnetul cel mai tare însă, carele îl atrăgea eră Isis, pe carea părea că într'adevăr o jubește cu sinceritate.

Când Nero povesti despre minunile Nazarineanului, Apollonius se spăimântă; el se temeă, că împăratul ar putea fi sedus în partea aceluia, și de aceea el declară, că toate ce se spun sunt numai înșelăciuni. El zicea, că ar fi în stare se facă minuni mai mari decât acest Nazarinean nemernic. Împăratul deveni curios. „Intr'adevăr?” întrebă el încântat. Apollonius îi comunică planul său: înaintea întregului popor roman el voia să se înalțe la soare, pentru a da dovezi despre puterea sa zeească.

Împăratul eră încântat. Acest zbor cătră na jocurilor viitoare și ria lui Nero. În sara

aceasta Apollonius se retrase de vreme, pentru a medita asupra planului său și a face pregătirile necesare.

Împăratul încă plecă în curund și se rugă de Isis, se nu se supere pe dânsul, dacă în zilele următoare nu va veni, poate, se vadă pe „dulcea” sa Isis. Este tare ocupat cu lucrările pregătitoare pentru festivități. Cu ocaziunea jocurilor însă vor serbă o revedere veselă. Atunci el va trăi numai pentru dansa, și din „ochii ei albaștri ca marea va gustă plăcere dumnezească și va fi mai fericit decât un Dumnezeu.”

Zilele următoare Isis a fost aproape tot singură; egipteanul nu-și părăsia încăperile. În acel timp ea cetia în odaia ei, aranjată luxuos.

În presara jocurilor merse în circ, pentru a face probă cu zburatul său; palatul său zăcea mut în întunerec; Calanus, nubianul cel uriaș, îl păzia. Însă, ciudat; astăzi el simți așa o moliciune în membrele sale, încât adormi în curând.

Isis chiar contempla o grupă prețioasă de marmoră, pe carea i-a trimis-o împăratul: Eros și Aphrodita, chipul favorit al împăratului. Ea se retrase lângă masa de scris, pentru ca din depărtare se poată admira mai bine grupa. Atunci privirea ei căzu pe pe o scrisoare, ce zăcea pe masă; ea o apucă repede, în credința, că Nero îi va fi trimis vre-o poezie frumoasă de ale sale. Desfăcî scrisoarea și ceti: dar cu cât cetia mai departe, cu atât mai mult îi creștea mirarea. La urmă o apucă o spaimă grozavă. Ea citi cu voce de jumătate:

„Dulcea mea copilă, scumpa mea Isis: durerea și supărarea mă consumă. Tu nu ești fiica blăstămatului de egiptean, nu: ești copila mea! El mi-te-a răpit, ca să-mi sfășie inima. Este inimicul meu de moarte! Tremur pentru viața ta! — Ani îndelungați am căutat copilul meu pierdut și nu l'am aflat! Atunci zăli m'au condus pe urma ta! Și te conjur pe zăi: vină la inima mamei tale! Numai odată ași dori să te îmbrătoșez, numai odată să te sârut — apoi mor bucurată. Vină, dulcea mea Isis — vină! La templul lui Isis te așteaptă trista ta mamă.”

Isis remase mișcată adânc; ea nu se îndoi nici un moment despre adevărul cuvintelor acestora. Numai o mamă putea se vorbească astfel. Iubirea fiecească izbucni deodată dintrânsa. „Da, vreau se alerg în brațele ei,” vorbi ea suspinând. „Ea se roagă așa de mișcător, sârmana. Ah, cât e de dulce, a aveă o mamă. O, scumpa mea mamă, viu, viu...”

Ee se furișă din palat și ajunse, fără se i-se fi întâmplat ceva, la templul lui Isis, pe câmpul lui Marte; când urca treptele cele de marmoră, de lângă o coloană se deslipi o statură întunecată de femeie și-i merse înainte, cu brațele deschise.

„Isis, copila mea!” strigă o voce lină.

„Mamă, scumpa mea mamă!” strigă Isis cu bucurie și se aruncă în brațele femeii.

Un timp îndelungat se ținură ele îmbrătoșată și Isis simți bătaia sălbatică și vehementă a unei inimi. Oare așa bătea inima unei mame?... Ea nu știa! Pentru că

până acum a fost lipsită de fericirea, de a odihni la sânul unei mame. Cu toate acestea însă ea-și închipui lucrul acesta cu totul altcum....

„Copila mea,” zise femeia, „cât îți mulțumesc, că ai urmat chemării mamei. Eu însă sum grăbită, dulcea mea Isis. De aceea sum silită se turbur această întâlnire prin o știre tristă: Isis, pe tine te amenință un pericol grozav.”

Isis se cutrămură și întrebă: „Ești tu într'adevăr mama mea?”

„Mă jur pe zăi, că sum mama ta. Dar se nu ne perdem timpul cu guguliri; pentru așa ceva este vreme mai târziu. Trebuie se te păzești, copila mea.”

„Ce mă poate amenința, mamă?” întrebă Isis îngrijată.

„O, copila mea, mi-se frânge inima, că trebuie se ți-o spun; însă datorința îmi impune, ca se vorbesc.”

„Mamă, mă sparii...”

„Tu iubesti pe — Cezarul?” Voacea carea vorbi acestea, răsună aspru și ascuțită ca un cuțit.

„Il iubesc!” zise Isis șiși apăsă mâinile pe inimă, carea stă să-i plesnească de frică.

„Copila mea,” zise femeia, „asta este un păcat ne mai auzit, pentru că tu ești — sora împăratului!”

Isis scoase un țipet. „Mamă, mamă... retrage-ți cuvântul — e minciună...”

„Este adevăr. Privește la mamă-ta!” Cu o mișcare repede ea dete la o parte voalul, care îi ascundea fața.

„Agrippina... tu... mama mea?” strigă Isis. „O Nero, Nero...!”

A fost prea mult pentru sârmana copilă; sub povara acestei lovituri grozave ea căzu jos leșinată.

Când se trezi, zăcea într'o trăsură de călătorie, carea înaintă prin întunerecul nopții. O durere nespūsă o cuprinse și suspinând amar își ascunse între perini fața cea inundată de lacrimi. Corpul i-se svârcolea de durere, iar gura ei tremurătoare strigă mereu: „Vreau se mor, se mor...! O, mamă, de ce nu m'ai omorât! Sum o pierdută, o condamnată — lăsați-me se mor, se mor...!”

Capitulul XVI.

Jo triumphe!

Prima zi a sărbărilor a sosit: o zi senină, cu soare!

Ca valurile zgomotoase ale mării se rostogolea prin stradele Romei un torent uriaș de oameni, acoperia piațele publice, umplea salele celea spațioase, și se urcă pe coperișele de marmoră.

Peste pașiștea înverzită, peste marea lutoare a caselor se arcuia cerul azuriu ca un cort uriaș lucitor; un miros de roze, narcisse și viorele umplea aerul.

Prin toate stradele se imbulziau oamenii îmbrăcați sărbătorește, cu cununi în păr.

Via triumphalis, strada prin carea aveă se treacă împăratul, eră presărată cu nisip de aur și lucea ca cingătoarea de aur a unei mirese împodobite; chipurile zeilor și a împăratului de ambe laturile erau învaluite în

purpură: pentru că Nero, divul Nero, astăzi are se fie cel mai mare zău.

De ambe părțile stradei erau candelabre înalte cu cești de aur, în cari ardea tămâie mirositoare.

Pe treptele templului lui Jupiter în jos se revărsa un torent de monete de aur și argint, cu chipul împăratului.

Biată de veselie, mulțimea năvăli asupra torentului de aur; fiecare voia se poșeadă cel puțin o monetă cu chipul împăratului.

Un strigăt înmiiit, mai tare, mai detunător decât un orcan, răsună prin aer: „Salute lui Nero, divul! Salute! Salute!”

Incepîu o îmbulzală omorătoare; masele oscilau, se împingeau, se striveau. Mii de inși se împedecau, se răsturnau, erau călcați, zdrobiți.

Treptele albe ale templului se colorară roșu de sângele omenesc; corpuri mutilate oribil dispăreau sub picioarele mulțimei.

În strigătul de veselie al mulțimei se amestecă țipetul celor călcați, suspinul răniților, horcăitul murinzilor.

Unde pică o monetă de aur, acolo se iscă o luptă îngrozitoare — o luptă de moarte! Cine apucă vre-una, acela trebuia să-și apere viața contra la o sută de brațe lacome.

Strigătele mulțimei pătrundeau neîntrerupt prin aer, până sus la palat, carele învăluit în mantaua sa de tămâie, privia ca un tron zeesc în jos peste orașul înflorit.

Acum se apropia el, puternicul, divinul: Imperatorul! Mii de strigăte de bucurie anunțau sosirea sa. O ceată de călăreți, cu scuturi și coifuri de aur, veneau înainte, pentru a-i liberă drumul.

O ceată de muzicanți, în toge albe, pășiau în ritm sărbătoresc; în coruri încântătoare răsună lira, tibia, tuba și cimbală. Instrumentele erau din aur, iar capetele muzicanților erau împodobite cu cununii de argint.

Acelora le urman cete de junii îmbrăcați în alb și fecioare cu cununii de roze roșii în păr.

Mândrii și serioși pășau senatorii în haine încărcate de aur; lanțuri de aur luciau pe pieptul lor, iar capetele le erau împodobite cu cununii de laur.

După ei urmă ceata fecioarelor vestaline, în haine de lână albă ca zăpada.

Apoi venia ceata cea mare a preoților în haine galbene, cu statuete de aur ale împăratului; în mijlocul lor conduceau taurii cei albi, destinați pentru jertfă.

O cohortă strălucitoare a gardei împărătești, cu opt herolzi în frunte, anunță, cu fanfare de tuba, apropierea împăratului: erau germani uriași în uniformă strălucitoare, cu mâna pe mănunchiul sabiei, cu sulita pe umăr!

„Jo triumphe!” răsună prin văzduh, „Jo triumphe!”

De pe coperișele edificiilor și din ferestri ploau flori și cununii. Cete de porumbi albi se legănau prin aer; covoare colorate fâlfâiau deasupra mulțimei, formând un curcubeu admirabil.

„Jo triumphe! Jo triumphe!” Împăratul, puternicul, divinul se apropia.

Patru lei, cu coamele și cozile împletite cu șinoare de aur și cu mărgăritare strălucitoare, cu ghiarale cele periculoase îmbrăcate în piei de aur, trăgeau trăsura cea de aur, auriga triumfatorului; lângă ea pășiau pagii cu bucle blonde, în tunice al-

bastre, ornate cu argint, cu diademe de mărgăritare în păr, și cu rudite de aur cărmuiau leii, ale căror frâne de aur le țineau împăratul.

În acest car triumfal stetea Nero, cu față surzătoare!

El purta un vestmăut alb de mătăasă, *tunica palmatica*, presărată cu mărgăritare și rubine: peste aceasta mantaua cea largă din purpură feniciană, atârnată de umărul stâng print-o fibula de rubine, a cărei valoare egală cu cea a unui regat; sandale aurite îi împodobeau picioarele și erau legate cu pantlice de purpură roșie; pe părul buclat artistic, presărat cu praf de aur, era așezată cununa de laur a învingătorului.

Împăratul privea peste mulțimea, carea îl iubila, carea îl adora, carea pentru dânsul se lăsa se fie călcată, zdrobită; el salută cu mâna, închinându-și grațios capul.

Alte iubilări! Alte salutări!

Pe scărița aurită stetea, rânjindu-se ca o măimută, Vatinius și batjocurea mulțimea.

Carului împărătesc urmau prizonierii armeni, legați de olată, cu lanțuri tari; după aceștia veneau o ceată de femei și fete în port bogat oriental.

Aceasta era prada de războiu, carea a fost trimisă împăratului de către generalul său Corbulo.

Numai după aceea urmă trăsura împărătesei, carea ședea palidă și tristă între perinile ei; i-să părea că și dânsa era una dintre jertfele, pe cari împăratul le târâia după sine.

O trupă puternică a gardei imperiale urma trăsorei Octaviei, și o ceată nestârșită de curteni și prietini ai casei împărătești încheia convoiul strălucit, carele se rostogolea ca un șerpe uriaș cu solzi de aur, prin strade și câmpul lui Marte.

Acesta era un loc estins, acoperit cu palate de marmoră; aci stăteau scâlzile cele escelente, pe cari le-a edificat Agrippa pentru împăratul August, panteonul, mausoleul lui August, încunjurat de arcade și sale de marmoră, și înfârșit, amfiteatrul construit de Nero, carele astăzi are se fie martorul unui spectacol ne mai văzut.

Când convoiul ajunse la câmpul lui Marte, carele era acoperit cu o mare de oameni, se produse o oareș care stagnare; în urma îmbulzei grozave mulțimea se vârlă, ca un zăd în mijlocul conductului festiv.

O grupă mică de bărbați fu strămtorită câtră via triumphalis și prin îmbrăcăminte lor cea simplă formau un contrast bizar față de mulțimea îmbrăcată sărbătoresc. În șirul prim al grupei stetea un moșneag cu față prietinoasă și privire blândă. Mâna sa ținea un toiag din lemn de dafin, de al cărui parte superioară era întărită o bucată de lemn, în poziție orizontală, așa că întregul avea forma unei cruci.

Când Vatinius se văzu în fața acestui moșneag, se ridică repede și șopti împăratului: „Aci este, divule, pe care-l cauți. Este Petru, nazarineanul!”

Nero era surprins; el și-a închipuit pe preotul creștin ca pe un fanatic sălbatic, și acum vede pe un moșneag prietinos. El răsă batjocuritor și zise: „El poartă în mână crucea: lemnul rușinii! Sărman nebun!”

„Străinule,” zise el, supărat mai mult din cauza opririi convoiului, decât din cauza

aparitiei bătrânului și însoțitorilor săi, „străinule, cine ești tu, de cutezi se te pui în calea Cezarului?”

„Cezare, poporul ne-a împins în această stradă; noi n-am avut intențiune, să-ți conturbăm convoiul tau strălucit. Suntem niște călători pacinici.”

„Și cine ești tu?” întrebă Cezarul, încrețindu-și fruntea.

„Mă numesc Petru. Odinioară am fost un pescar sărac în Galilea; astăzi sum un pescuitor de oameni.”

„Nu te înțeleg, omule cu crucea. Vrei cumva se te opui Cezarului?”

„Nu, Cezare, nu sum așa de îndrăzneț. Dar, de oarece mă întrebi, vreau să-ți răspund.” Statura sa se îndreptă mândră și privirea îi luci, când continuă: „Eu sum un învățăcel al Domnului, un propovăduitor al învățaturii lui Hristos, carele este fiul lui Dumnezeu și regele cerului și al pământului.”

„Ești cutezător, străinule,” zise Nero, „îndrăznești se vorbești despre un rege, când stai dinaintea stăpânitorului lumii.”

„Cezare,” răspunse moșneagul, „ești puternic și mare! Însă peste toți domnitorii pământului tronează, în norii cerului, Eternul, Atotputernicul, carele și-a așezat tronul deasupra stelelor, Dumnezeu, domnul cerului și pământului.”

„Visezi, străinule,” zise Nero batjocuritor. „Unde este el, Dumnezeul tău, pe carele îl propovăduiești? Aratămi-l, ca se mă întrec cu el.”

„Nu înzultă, Cezare: tu nu-l vezi, pe Puternicul! Și cu toate acestea el se află în aer, în apă, pe vârful munților, în adâncimile mării: pretutindeni!”

„Atunci aratămi-l odată: eu nu-l văd, ori și cât mă uit.”

„Vezi doară pe zăii, pe cari ti adorăți voi?”

„Taci, îndrăznețule!” șopti împăratul. „Nu înșulta pe zăii înaintea poporului; el ar putea fi în stare, să te sfâșie în bu-ăți.”

(Va urma).

Bibliografie.

A apărut:

„BIBLIOTECA PENTRU TOȚI”

PUBLICAȚIE DE POPULARIZARE

Peste 220 numere apărute până acum la 30 bani nrul.

Ultimele volume puse în vânzare:

305—306. Gane, Novele, vol. I. 0-60

307—310. Sienkievicz, Quo-
Vadis (Roman). 1-20

311. Conan Doyle, Aventurile
lui Scherlok Holmes 0-50

312. Ch. Dickens, O noapte de
crăciun. 0-30

313. Victor Hugo, Ultima zi a
unui condamnat. 0-30

314. Guy de Maupassant, Nu-
vele alese 0-30

315. Camille Flammarion, Ce
e viața. 0-30

316. Vlahuță A., Din durerile
lumii. 0-30

317. Gogol, O noapte de Mai. 0-30

318. R. Wagner, Tannhäuser. 0-30

319. A. Vlahuță, Nuvele 0-30

320—321. Goethe, Faust, trag. 0-60

322—323. Vas. Alexandri, De-
spot-Vodă, legendă is-

torică în versuri 0-60
324—325. Dr Istrati, Bucu-
rești—Cairo. Note de cal. 0-60
326—327. Duiliu Zamfirescu, 0-60
În războiu. 0-60

ACATISTUL MIC,

sau carte ce cuprinde în sine
rugăciuni către Preasf. Năs-
cătoare de Dumnezeu leg. 24 fil.

*Teologia dogmatică fundamen-
tală* vol. I. *Apologetica creștină* vol.
II. *Tradițiunea și Biserica*. Costă
fiecare volum 5 cor. + 30 fileri porto,
Teologia dogmatică Specială vol. I.
*Dumnezeu Unul, sf. Treime, Dum-
nezeu Creatorul, Intruparea Dom-
nului și Grația* de Dr. Vasile Suci, u,
profesor de teologie. Costă 7 cor. 30 fil. +
30 fil. porto. A se adresa la Librăria semin
din Blaj.

DIN ZILELE LUI NERO, roman,
după Alexandru Dumas—Tatăl.
Prețul 1 cor. + 10 fil. porto postal. Se
află de vânzare în Librăria Seminarială
din Blaj.

Proprietar-editor: Aurel C. Domșa.

Redactor respnz.: Augustin Gruția.

Circulația trenurilor

prin gara Blaj—Kükülsözög — valabilă din
1 Iunie n. 1908.

cătră Teuș pleacă: personal 12-53
mixt 7-02
acelerat 7-35
acelerat 2-52
personal 1-53
acelerat 10-18

dela Teuș sosește: personal 8-09
acelerat 6-40
personal 9-00
personal 12-39
acelerat 12-22
mixt 3-38
personal 2-08
acelerat 9-05

cătră Prajd pleacă: mixt 3-02
personal 9-11

dela Prajd sosește: mixt 2-43
personal 8-44
personal 12-38
mixt 6-48

trenurile perso-
nale circulează
numai luni mer-
curi și sâmbătă
până la D.-Sân-
Mărtin. — în
Iulie și August
zilnic până la
Prajd.

Vânzare de lemne.

Se vând 550 metri cubici de
lemn uscate, stejar, fag și carpen,
lemn tinere și din față. Lemnele
sunt în comundă, la învoială să
transportă la gara. Gară în loc
Erdőszentgyörgy.

Celce voest ale cumpăra să pot
înțelege cu proprietarul GEORGE
SUCIU în Erdőszentgyörgy.

(18) 3-3

Cel ce dorește să aibă

RACHIE

— ieftină, —

FĂRĂ CĂZAN

acela să-și procure dela comerciantul

Radovan Popovits, în Ujvidék,

— CARTEA —

din care poate învăța cum să facă
toate rachiurile și cum să manipu-
leze vinurile.

Prețul acestei cărți e 6 cor.

Tot așa vând materialul necesar
cu praf cu tot.

Prețul pentru 100 litre 8 cor.

(12) 9-10

„Sădirea și cultivarea viei”

de

Nicolae Pop.

Prețul: 2 coroane + 20 fileri porto.

Se poate procura dela Librăria seminarială
din Blaj—Balázsfalva.

La expozițiunea milenară din Budapesta dela 1896
premiat cu medalia cea mare.

Turnătoria de clopote și fabrica de soaune de fer pentru
clopote a lui

ANTONIU NOVOTNY

în Timișoara-Fabric

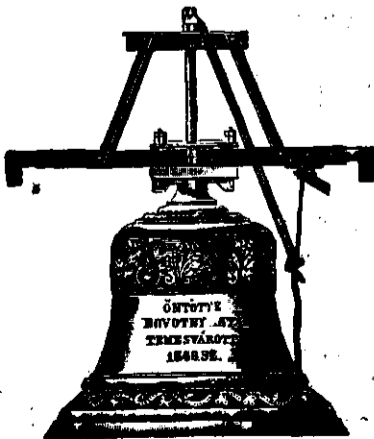
(27) 41-52

se recomandă spre pregătirea clopotelor
nouă, pe cum la turnarea de nou a clopo-
telor stricate, mai departe spre facerea de
clopote întregi armonioasă, pe lângă ga-
ranție pe mai mulți ani, provăzute cu ad-
justări de fer bătut, construite spre a le în-
toarce cu ușurință în ori ce parte, îndată
ce clopotele sunt bătute de o latură prin
aceea ce sunt mântuite de crepare. — Cu
deosebire recomand

→ clopotele găurite ←

de mine inventate și mai de multe
ori premiate, cari sunt provăzute
în partea superioară — ca violina —
cu găuri după figura S și pentru
aceea au un ton mai intensiv, mai
limpede, mai plăcut și cu vibrarea
mai voluminoasă, decât cele de sis-
tem vechiu, așa, că un clopot pa-
tent de 327 kg. este egal în ton-
ul unui clopot de 461 kg. făcut
după sistemul vechiu. Mai departe
se recomandă spre facerea scaune-
lor de fer bătut, de sine stătă-
toare, — spre preadjustarea clo-
potelor vechi cu ajustare de fer
bătut — ca și spre turnarea de
toace de metal.

Prețcuranturi ilustrate se trimiț la cerere gratuit și franco

Institut indigen. Banca de asigurare

„Transsylvania”

din Sibiiu

(28) 41-52

intemeiată la anul 1868

Sibiiu, strada Cisnădiei nr. 5 (edificiile proprii),
asigurează în cele mai avantajoase condiții:

contra pericolului de incendiu și exploziune.
edificii de ori-ce fel, mobile, mărfuri, vite, nutrețuri și alte produse
economice etc.

asupra vieții omului

în toate combinațiile, capitale pentru cazul
morții și cu termen fix, asigurări de copii, de
zestre, rente pe viața întreagă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală

Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a
capitalului.

Valori asigurate contra in- capitale asigurate asupra
cendinui: vieții:
95,816.412 coroane. 9,882.454 coroane.

Dela întemeiere institutului a solvit:
pentru despăgubiri de incendii 4,484,278.83 cor. pentru
capitale asigurate pe viață 4,028,113.12 cor.

Oferte și ori-ce informațiuni se pot primi dela:
Direcțiune în Sibiiu, str. Cisnădiei nr. 5 etagin
I, curtea I.

și prin agenturile principale din Arad, Brașov, Bistrița,
Cluj și Oradea mare, pe cum și dela subagenții din
toate comunele mai mari.